

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Spravedlivá transformace uhelných regionů - Plán spravedlivé územní transformace

22 dubna 2024

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Spravedlivá transformace v České republice - přehled:

- **Strategie RE:START** – energetická transformace jako horizontální priorita
- **Fond spravedlivé územní transformace (Just Transition Fund)** – Fond, který pomáhá transformujícím se, nejvíce zranitelným regionům EU vyrovnat se s dopady přechodu na klimaticky neutrální hospodářství
- **Operační Program Spravedlivá Transformace (OPST)** – řídicí orgán - Ministerstvo životního prostředí (MŽP)
- **Plán spravedlivé územní transformace (PSÚT)** – Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) – **PSÚT a OPST** schválené Evropskou komisí ke konci **září 2022**.
- **Oddělení RE:START (MMR)** pověřeno **vypracováním a koordinací přípravy PSÚT** na základě dřívější zkušenosti s implementací strategie RE:START a s využitím již existující sítě kontaktů na regionální partnery.
- **1. Monitorovací výbor OPST (3. listopad 2022)** -> **první výzvy programu**

Mechanismus spravedlivé transformace v ČR

- **3. pilíře mechanismu spravedlivé transformace (MST) -> OPST = 1. pilíř MST**
- **Plán spravedlivé územní transformace (PSÚT)** – základní dokument pro přípravu OPST – vychází z Nařízení EU o Fondu pro spravedlivou transformaci (FST).
- **Vytvořen na základě spolupráce s regionálními partnery a půdorysu existující strategie RE:START** -> přímá komunikace s pověřenými krajskými úředníky, nebo politiky.
- Uhelné kraje samy navrhly, co chtějí pomocí zdrojů z FST řešit (v souladu s nařízením o FST) – krajské Transformační plány (regionální vstupy do národního PSÚT)
- Vazba na již existující regionální strategie
- Náročný proces vyjednávání s Evropskou komisí X průběžné představování pracovních verzí dokumentu

Participace při přípravě PSÚT a OPST

Víceúrovňový přístup založený na využití zastřešujících struktur/organizací a to z důvodu velkého počtu aktérů.

- **Online i prezenční informační workshopy** -> pořádaná národními i krajskými institucemi
- **Specifické schůzky s vybranými, hůře zastoupenými skupinami aktérů** (nevládní neziskové organizace (NNO), mladí)
- Účast a šíření informací na souvisejících akcích dalších aktérů (například NNO).
- **Tematické pracovní skupiny** na různá témata a **úzká spolupráce a komunikace se zástupci krajů.**
- **Newsletter a pravidelná aktualizace informací** na webových stránkách, s cílem zajistit transparentní zveřejňování informací
- **Transformační platforma**

Transformační platforma

TRANSFORMAČNÍ PLATFORMA (TP) = konzultační platforma doplňující již existující informační vazby a síť založenou na spolupráci v rámci strategie RE:START „Top down“ a „bottom up“ přístup

8 JEDNÁNÍ, 32 členů – v souladu s principem **zastřešujících organizací** zastupují tyto aktéry: **veřejný sektor** (národní, regionální, místní, ministerstva, regionální rozvoj, obce apod.), **soukromý sektor**: zástupci byznysu, zástupci klíčových průmyslových odvětví, zaměstnavatele, odbory, NNO a mnoho hostů v roli pozorovatelů včetně zástupců Evropské komise.

Transparentní proces: program, zápis a prezentace byly sdíleny na webových stránkách: [DotaceEU - Transformační platforma](#)

Mnozí členové TP se později stali **členy Monitorovacího výboru OPST**.

Plán spravedlivé územní transformace (PSÚT)

Oblasti podpory dohodnuté s uhelnými regiony :

- Rozvoj **inovačního potenciálu** a podpora **podnikatelské aktivity**
- Transformace ekonomických sektorů zasažených odklonem od uhlí
- **Reskilling a upskilling**
- **Výzkum a vývoj**, zlepšení vzdělávání (lidské zdroje)
- **Projekty na zlepšení energetické účinnosti**
- **Revitalizace a resocializace území po těžbě** (hledání nových funkcí pro území po těžbě)
- **Nové (obnovitelné) zdroje energií** (využití OZE – hlavně Modernizační Fond)

Uhelná komise, pracovní skupina č. 3

3 různé pracovní skupiny (PS) -> hlavním cílem uhelné komise bylo určit **datum odchodu od uhlí**.

- Modelování odchodu od uhlí v různých letech

PS 3: řešila dopady útlumu těžby od uhlí na uhelné regiony

Sběr dat – realizace analýzy dopadu

S novou vládou uhelná komise ztratila politickou podporu -> původně zamýšlený odchod od uhlí k r. 2038 posunut na r. 2033.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Technická asistence pro implementaci FST (Technical Support Instrument - TSI)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

TSI – Technical Support Instrument

- Projekt zaměřený na **podporu implementace FST/spravedlivou transformaci** v KVK, UK a MSK
- financuje Evropská komise (DG REFORM)
- **Trvání: 18-20 měsíců** (rok a půl)

7 etap zakončených výstupy (5 etap věcně zaměřených, 2 etapy orientované na samotný projekt a jeho ukončení a hodnocení).

- **Začátek projektu – listopad/prosinec 2022** (vlastní práce leden 2022)
- Mezinárodní konsorcium dodavatelů -> důraz na výstupy v češtině (ČJ)

Předpokládaný harmonogram realizace dílčích etap

- **1 etapa** (zač. prosinec 2022 – leden 2023),
  - » Potřeba ustanovit **Steering Committee** (Řídící výbor), AJ, **úvodní setkání/kick-off meeting** (2 týdny od zač. projektu).
- **2 etapa** (leden/únor – květen), -ČJ > **rozhovory s aktéry z území**, dotazníky, workshop v každém kraji -> **analýza bariér v čerpání a přípravě kvalitních projektů**
- **3 etapa** (květen – duben 2024), ČJ -> **vzorové šablony zastřešujících projektů**
- **4 etapa** (červenec – říjen), ČJ -> **21 školení a workshopů** (prezenční, online)
- **5 etapa** (prosinec 2023 – únor 2024), ČJ -> 3 workshopy v regionech (prezenčně)
- **6 etapa** (březen – květen 2024), ČJ, rozhovory, 2 workshopy
- **7 etapa** (léto 2024), AJ, závěrečný workshop

Etapy projektu a jeho výstupy

- 1. Počáteční zpráva (inception report)** – ověření nastavení a představení způsobu realizace projektu. Úkoly, milníky, harmonogram. Domluva na jeho realizaci a použitém přístupu -> možnost posledních úprav v nastavení projektu.
- 2. Zpráva analyzující situaci regionů z hlediska jejich absorpční kapacity a možnosti připravit kvalitní projekty** vč. doporučení na zlepšení situace – zjištění příčin a bariér ve využívání dostupných zdrojů veřejného financování – analýza již existujících prací na toto téma, dotazníkové šetření s klíčovými aktéry. -> workshop v každém kraji. Doporučení na komunikaci spravedlivé transformace vč. příslušných výzev.
- 3. Podpůrné, návodné a informační materiály („šablony“) pro žadatelé/nositele menších projektů v rámci tzv. zastřešujících projektů** – posouzení již existujících šablon a schémat vč. doporučení na zlepšení. Předvyplněné návrhy (šablony) typických projektů. Pouze KVK a UK.

Etapy projektu a jeho výstupy

4. **Školení za účelem přípravy a podpoření implementace projektů (nejen) z OP ST – zejm. malé projekty (KVK a UK).**
  - a) **Přímé školení budoucích nositelů** (10 školení pro každou skupinu – veřejný a soukromý sektor)
  - b) **Školení zástupců podpůrných institucí** (11 školení celkem pro 2 skupiny – veřejný sektor a soukromý)

Oblasti školení: příprava projektu, jeho financování, dlouhodobé plánování projektů (např. u obcí), využívání dotací a role podpůrných institucí v regionálním rozvoji a jejich spolupráce s nositeli projektů.

- Kombinace prezenčních a online školení

Etapy projektu a jeho výstupy

5. Šíření dobré praxe v prioritních oblastech popsaných PSÚT:

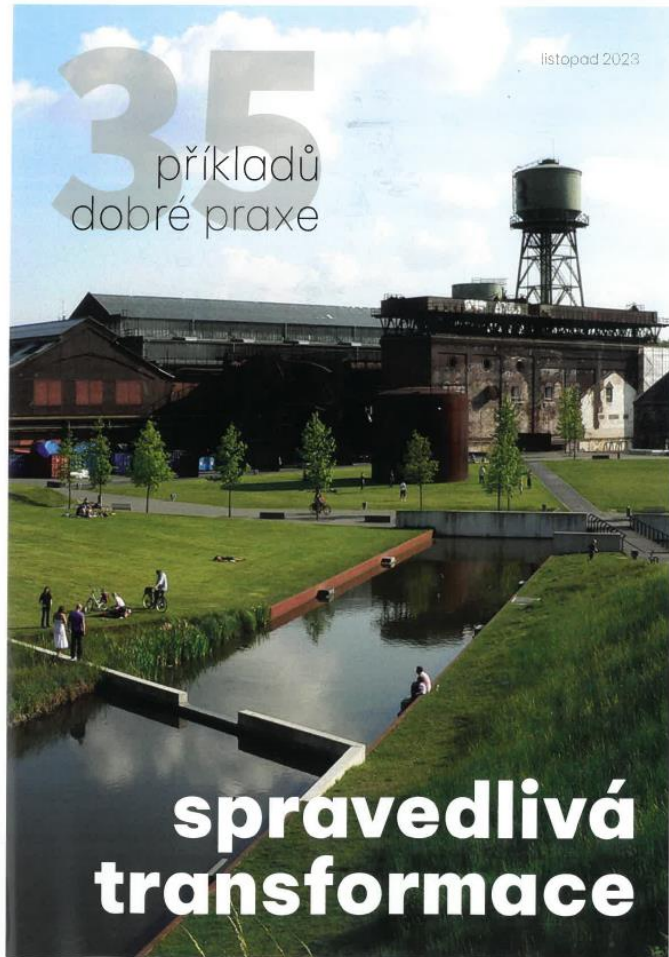
- obnova a regenerace území vč. zelené infrastruktury,
- OZE a nízkouhlíkový vodík, opatření řešící energetickou chudobu,
- participace a zapojení menších aktérů (mladí, NNO, malé obce, MSP) do procesu spravedlivého přechodu a rozvoje projektů

online workshop/kraj – pokrývající některá výše zmíněných témat -> transfer zkušeností od nositele úspěšného projektu v dané oblasti.

Přehledový sborník/příručka s 35 úspěšnými projekty pokrývající oblasti výše – workshop v každém kraji

Příručka příkladů dobré praxe - vybrané oblasti transformace uhelných krajů

- **TSI projekt** financovaný Evropskou unií v rámci nástroje **Technical Support Instrument (TSI)** od DG REFORM --> realizován na základě úspěšné žádosti MMR (odd. RESTART)
- **PŘÍRUČKA PŘÍKLADŮ DOBRÉ PRAXE**
-> využitelná i pro subjekty mimo "uhelné kraje", pokud řeší podobná téma
- Příručka představuje dobré **příklady z oblastí jako: Regenerace brownfieldů** a obnova půdy, opatření pro řešení energetické chudoby, **využití obnovitelných zdrojů energie** a nízkouhlíkového vodíku, či celou řadu **inspirativních projektů pro subjekty s menší kapacitou a zdroji** realizovat náročné projekty

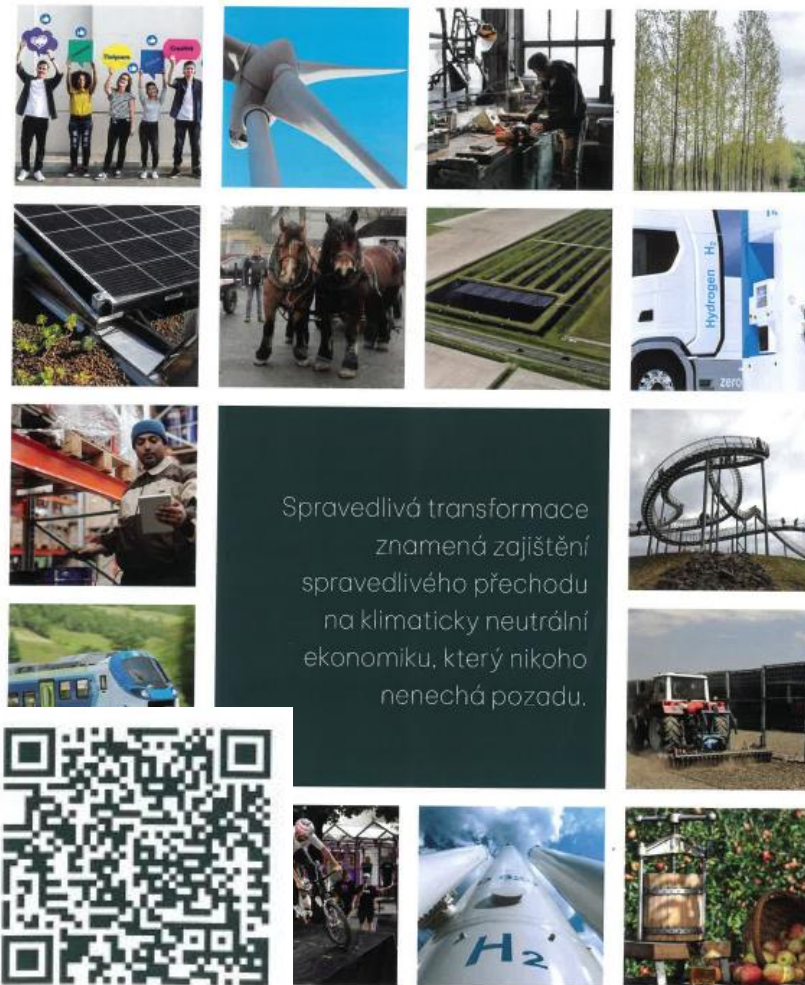
Příručka příkladů dobré praxe – inspirace pro Vaše projekty

Představena na 3 workshopech v Karlovarském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji (1 v každém kraji)

Dále zveřejněna na krajských webech:

- [Transformace regionu | hrajemskrajem](#) (MSK)
- [Příručka příkladů dobré praxe: Ústecký kraj \(kr-ustecky.cz\)](#) (ÚK)
- [TSI projekt - Příručka dobré praxe | Regionální stálá konference Karlovarského kraje \(rskkvk.cz\)](#) (KVK)

Vybrané výstupy TSI projektu včetně příručky lze stáhnout na webu [DotaceEU - Uhelné regiony](#) (v sekci Dokumenty -> TSI projekt).

Etapy projektu a jeho výstupy

6. Přenos dobré praxe v oblasti regionálního rozvoje, podnikání a práce s inovacemi z MSK -> Severozápad (Zpráva s doporučením).

Zpráva analyzující zkušenost v MSK se zaměřením na existující podpůrné institucionální prostředí:

Instituce: MSID, vědeckotechnologický park apod.

Způsob komunikace a spolupráce regionu, resp. jeho institucí s region. aktéry za účelem podpory podnikání a inovací

Konkrétní doporučení pro KVK a ÚK při zohlednění současné situace a již existujících podpůrných struktur -> **akční plán, workshop**

7. Závěrečná zpráva k projektu -> závěrečný seminář prezentující závěry

Děkuji za pozornost.

Tomáš Burdych

*Ministry of Regional Development
of the Czech Republic*

Tomas.Burdych@mmr.gov.cz

EUROPEAN UNION
Cohesion Fund
Operational Programme Technical Assistance

**MINISTRY
OF REGIONAL
DEVELOPMENT CZ**

